

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 116/24

Λουξεμβούργο, 29 Ιουλίου 2024

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-119/23 | Valančius

Διορισμός δικαστών της Ένωσης: κράτος μέλος μπορεί να προτείνει, μεταξύ των υποψηφίων που περιλαμβάνονται σε πίνακα καταρτιζόμενο από εθνική ομάδα ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, υποψήφιο άλλον από εκείνον που έχει καταταγεί στην πρώτη θέση, υπό την προϋπόθεση ότι ο προτεινόμενος υποψήφιος πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπουν οι Συνθήκες

Η κυβέρνηση κράτους μέλους, η οποία έχει συγκροτήσει ομάδα ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων επιφορτισμένη με την αξιολόγηση των υποψηφίων για τη θέση δικαστή του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την κατάρτιση πίνακα κατάταξης των υποψηφίων που πληρούν τις προβλεπόμενες από τις Συνθήκες απαιτήσεις περί ανεξαρτησίας και επαγγελματικής ικανότητας¹, μπορεί να προτείνει, μεταξύ των υποψηφίων που περιλαμβάνονται στον πίνακα, υποψήφιο άλλον από εκείνον που έχει καταταγεί στην πρώτη θέση, υπό την προϋπόθεση ότι ο προτεινόμενος υποψήφιος πληροί τις εν λόγω απαιτήσεις.

Ο Virgilijus Valančius διορίστηκε δικαστής του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2016. Μετά τη λήξη της θητείας του το 2019, η Λιθουανική Κυβέρνηση δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής υποψηφιοτήτων και θέσπισε διαδικασία επιλογής υποψηφίου για τη θέση αυτή. Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, ομάδα εργασίας αποτελούμενη κατά πλειοψηφία από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες κατήρτισε πίνακα κατάταξης υποψηφίων κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας. Πρώτος στην κατάταξη ήταν ο V. Valančius. Με απόφαση της 4ης Μαΐου 2022, η Λιθουανική Κυβέρνηση πρότεινε ως υποψήφιο για τη θέση δικαστή του Γενικού Δικαστηρίου το πρόσωπο που είχε καταταγεί δεύτερο στον πίνακα κατάταξης. Κατόπιν αρνητικής γνωμοδότησης της επιτροπής του άρθρου 255 ΣΛΕΕ² σχετικά με τον υποψήφιο αυτόν, η Λιθουανική Κυβέρνηση, με απόφαση της 19ης Απριλίου 2023, πρότεινε ως υποψήφιο για τη θέση το πρόσωπο που είχε καταταγεί τρίτο στον πίνακα κατάταξης, δηλαδή τον Saulius Lukas Kalėda. Με απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2023, η οποία ελήφθη κατόπιν θετικής γνωμοδότησης της επιτροπής του άρθρου 255 ΣΛΕΕ, οι κυβερνήσεις των κρατών μελών διόρισαν τον S. L. Kalėda δικαστή του Γενικού Δικαστηρίου.

Ο V. Valančius ζήτησε από το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο Βίλνιους (Λιθουανία) να ακυρώσει τις δύο αποφάσεις της Λιθουανικής Κυβέρνησης περί πρότασης υποψηφίου. Το δικαστήριο αυτό, έχοντας αμφιβολίες ως προς την επιρροή που ασκεί το δίκαιο της Ένωσης στις εθνικές διαδικασίες πρότασης υποψηφίου για τη θέση δικαστή του Γενικού Δικαστηρίου, υπέβαλε σχετικό ερώτημα στο Δικαστήριο.

Με την απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι **η απαίτηση περί ανεξαρτησίας των δικαστηρίων** εξειδικεύει τη θεμελιώδη αξία του κράτους δικαίου, την οποία κατοχυρώνει το άρθρο 2 ΣΕΕ. Η απαίτηση αυτή **ισχύει εξίσου σε επίπεδο Ένωσης, μεταξύ άλλων για τους δικαστές του Γενικού Δικαστηρίου, και σε επίπεδο κρατών μελών**, για τα εθνικά δικαστήρια. Το Δικαστήριο συνάγει εξ αυτού ότι οι ουσιαστικές προϋποθέσεις και οι όροι της διαδικασίας για τον διορισμό των δικαστών του Γενικού Δικαστηρίου πρέπει να

αποκλείουν κάθε εύλογη αμφιβολία των πολιτών ως προς το ότι οι εν λόγω δικαστές πληρούν τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας και επαγγελματικής ικανότητας τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 19 ΣΕΕ και 254 ΣΛΕΕ για την άσκηση των καθηκόντων δικαστή του Γενικού Δικαστηρίου. Προς τούτο, είναι, μεταξύ άλλων, αναγκαίο να **διασφαλίζεται η ακεραιότητα της διαδικασίας διορισμού των δικαστών του Γενικού Δικαστηρίου στο σύνολό της** και, κατά συνέπεια, το αδιάβλητο του αποτελέσματος της διαδικασίας **σε κάθε ένα από τα τρία στάδια της**.

Όσον αφορά, κατ' αρχάς, το εθνικό στάδιο της πρότασης υποψηφίου για τη θέση δικαστή του Γενικού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, ελλείψει σχετικών ειδικών διατάξεων στο δίκαιο της Ένωσης, εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να ρυθμίσει τους όρους της διαδικασίας πρότασης υποψηφίου. Ως εκ τούτου, **κάθε κράτος μέλος είναι ελεύθερο να προβλέπει ή όχι διαδικασία** επιλογής και πρότασης υποψηφίου. Ωστόσο, οι όροι της διαδικασίας δεν πρέπει να δημιουργούν στους πολίτες εύλογες αμφιβολίες ως προς το εάν ο προτεινόμενος υποψήφιος πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπουν οι Συνθήκες. Το γεγονός ότι στη διαδικασία διορισμού δικαστών μετέχουν εκπρόσωποι της νομοθετικής ή της εκτελεστικής εξουσίας δεν είναι αφ' εαυτού ικανό να προκαλέσει τέτοιες εύλογες αμφιβολίες. Πάντως, η **συμμετοχή ανεξάρτητων συμβουλευτικών οργάνων** καθώς και η **πρόβλεψη στο εθνικό δίκαιο υποχρέωσης αιτιολόγησης** μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της αντικειμενικότητας της διαδικασίας διορισμού. Όσον αφορά τις ουσιαστικές προϋποθέσεις για την πρόταση υποψηφίων, τα **κράτη μέλη** διαθέτουν ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό τους. Εντούτοις, **οφείλουν να διασφαλίζουν**, όποιοι και αν είναι οι επιλεγόμενοι προς τούτο όροι της διαδικασίας, ότι **οι προτεινόμενοι υποψήφιοι πληρούν τις απαιτήσεις περί ανεξαρτησίας και επαγγελματικής ικανότητας** που προβλέπουν οι Συνθήκες.

Επομένως, όταν κράτος μέλος έχει θεσπίσει διαδικασία επιλογής υποψηφίων για τη θέση δικαστή του Γενικού Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της οποίας ομάδα ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων αναλαμβάνει να καταρτίσει πίνακα κατάταξης των υποψηφίων που πληρούν τις απαιτήσεις των Συνθηκών και να εισηγηθεί, εν είδει συστάσεως, την υποψηφιότητα του προσώπου που έχει καταταγεί στην πρώτη θέση, το γεγονός και μόνον ότι η κυβέρνηση του εν λόγω κράτους μέλους αποφάσισε να προτείνει υποψήφιο ο οποίος περιλαμβάνεται στον ως άνω πίνακα αλλά δεν είναι εκείνος που έχει καταταγεί στην πρώτη θέση δεν αρκεί, αφ' εαυτού, για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η πρόταση αυτή δύναται να δημιουργήσει εύλογες αμφιβολίες ως προς το εάν ο προτεινόμενος υποψήφιος πληροί τις ανωτέρω απαιτήσεις.

Όσον αφορά, εν συνεχεία, το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας διορισμού δικαστών του Γενικού Δικαστηρίου, δηλαδή το στάδιο κατά το οποίο **παρεμβαίνει η επιτροπή του άρθρου 255 ΣΛΕΕ**, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι, προκειμένου να εκδώσει τη γνωμοδότησή της, η επιτροπή αυτή **οφείλει να εξακριβώσει ότι ο υποψήφιος που προτείνεται για τη θέση δικαστή του Γενικού Δικαστηρίου πληροί τις απαιτήσεις περί ανεξαρτησίας και επαγγελματικής ικανότητας** που προβλέπουν οι Συνθήκες. Προς τον σκοπό αυτό, η επιτροπή του άρθρου 255 ΣΛΕΕ μπορεί να ζητήσει από την κυβέρνηση από την οποία προέρχεται η πρόταση να της διαβιβάσει συμπληρωματικές πληροφορίες ή άλλα στοιχεία τα οποία κρίνει απαραίτητα.

Τέλος, όσον αφορά το τρίτο στάδιο της διαδικασίας διορισμού, το οποίο αντιστοιχεί στην **απόφαση διορισμού που λαμβάνουν οι κυβερνήσεις των κρατών μελών**, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι **είναι επίσης συλλογικό καθήκον των κυβερνήσεων αυτών να διασφαλίζουν την τήρηση των ανωτέρω απαιτήσεων**, όταν αποφασίζουν, λαμβανομένης υπόψη της γνωμοδότησης της επιτροπής του άρθρου 255 ΣΛΕΕ, να διορίσουν δικαστή του Γενικού Δικαστηρίου τον υποψήφιο που προτείνει η οικεία κυβέρνηση. Πράγματι, μετά τον διορισμό του, ο υποψήφιος καθίσταται δικαστής της Ένωσης και δεν εκπροσωπεί το κράτος μέλος που τον πρότεινε.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη

διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύννοψη της](#) αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το [«Europe by Satellite»](#) ☎(+32) 2 2964106

Άκολουθήστε μας!

¹ Κατά το άρθρο 19, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, ΣΕΕ, «[ο]ι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς του Δικαστηρίου και οι δικαστές του Γενικού Δικαστηρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που παρέχουν πλήρη εχέγγυα ανεξαρτησίας και πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις των άρθρων 253 και 254 [ΣΛΕΕ]. Διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για έξι έτη». Το άρθρο 254, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι οι δικαστές του Γενικού Δικαστηρίου «επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση υψηλών δικαστικών καθηκόντων».

² Κατά το άρθρο 255 ΣΛΕΕ, «[σ]υνιστάται επιτροπή που γνωμοδοτεί σχετικά με την επάρκεια των υποψηφίων για την άσκηση των καθηκόντων του δικαστή και του γενικού εισαγγελέα του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, πριν από τη διενέργεια των διορισμών από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών».